

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

§. 450. 451. De traditis bonis in villis Holtushus et Wigbeke in pagis Wikanavelde et Logne, nec non de terminis diœcesis ecclesiasticæ Hildesheimensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 450.

Tradidit ibed pro focu sua berchet in loco *holtusbus* (m) XVIII iu-
gera uniusq; familię sessionis locum.

§. 451.

tradidit bernhardus pro filio suo brun I familiam in *wuigbeke* (n).

§. 452.

Rufforum. Neque fuit *Rixa* seu *Rikence* vxor *Haionis*, vti idem auctor *Cbron.*
Rastad. p. 92. ac *Schiphouerus* p. 41. perhibent, sed *Egilmari I*, qui pater erat
Egilmari II, comitis de Oldenburg, vti supra §. 241. distinctius ostendimus.
Quodsi autem *Egilmari I* frater fuerit *Huno*, qui cum filio *Fridrico* circa annum
1009 construxit monasterium Rastadense in comitatu Oldenburgico, teste
Schiphowero p. 132; *Egilmari I*, filius *Hanoldi III*, vti que esse poterit pater
Egilmari II, qui circa annum 1122 vixit, et fator fuit Oldenburgicorum comi-
tum, ducum Holsatiae ac regum Danorum.

De villa
Holtus-
bus in
pago
Wikanau-
elde.

(m) Villa *Holtusbus* tribuitur ab abbate nostro Sarachone in Registro B. et P. A. C.
pago Wikanauelde, atque ex eo patet, intelligi vicum *Holtbusen* non procul a vi-
co *Eschershusen* intra praefecturam *Wickenfen* in *Wolferbutelano* Principatu.
Cum autem in eadem regione spectarint praedia ad progenitores *Northeimen-*
fium, *Dasselensium* atque *Homburgicorum* comitum ac dominorum, eapropter
quaeritur, quisnam fuerit *Ibed*, qui spectantia ad eandem villam bona tradiderit.
Supra §. 322. vidimus, *Sifridum* sita in eadem villa bona quaedam tradidisse
ecclesiae nostrae, quem proauum *Otonis* Bauariae ducis ac comitis *Northeimen-*
fis fuisse statuimus. Coniecturae ergo interuentu auguramur, *Ibedam* fuisse
coniugem vel *Borchardi* vel *Thiatmari*, filiorum eiusdem *Sifridi*, et quantum e
situ locorum collegimus, *Ibed* est eadem, quae infra §. 458. quaedam largita est,
in *Heinem* villa sita, pro filio suo *Bernhardo*. Quodsi autem statuere malles,
nomen *Ibed* non fuisse nomen mulieris sed maris, quia supra §. 156. inter tes-
tes quidam reperitur nomine *Aibet*, tunc vti que non repugnamus. Superest
alius coniecturae porro locus. Possit hoc nomen fuisse contractum ex *Ailberto*,
quemadmodum veteres pro *Siberto* interdum dixere *Sibet*. Hac conditione in-
terpretandi admissa, *Ibed* fuit fortasse *Volmari I* filius. Sic *Bernhardo* nomen
fuisse inditum, vel ab auo suo comite palatino, vel a patruo suo *Bernhardo*,
petitum.

De villa
Wigbeke
in pago
Logne.

(n) Villa *Wigbeke* erat sita in *pago Logne*, testante Sarachone in Registro suo, sapif-
sime excitato. Pagus *Logne* erat obuius in principatu *Göttingensi*. Palam er-
go erit, intelligi vicum *Wibbeke* in iudicio *Adelipfen* in principatu eodem. Ea-
dem autem villa probe discernenda est primum 1) a *Willibeke*, quae in eodem
pago Logne existit, et probabiliter est *Wanbeck* in praefectura *Nienower*, et
deinde 2) a *Wabek*, quae erat in terminis episcopatus *Mindensis* sita. In hac
posteriori villa *Wabek* *Rudolfus*, de *Oldendorpe* dictus, curiam vnam ex suis
ac aliorum elemosynis emit, et contulit xenodochio ad sustentationem paupe-
rum in *Amelungesborne*, testantibus literis *Henrici* militis et *Dei* gratia domi-
ni in *Homburgk* ad annum 1260, quae reperiuntur in libro *Amelungesbor-*
nensi diplomatario num. 267, ex quo inferimus literas sequentes huic com-
mentationi.

Volquinus dei grā *Mindensis* ecclē ep̄s.... cum incertum sit et de
veritate non constet ad quem proprietates curie in *Wabek* cum suis at-
tinentis de iure ptineat et religiosi viri abbas et monasterium fratrum
ordinis *cytercensis* in *Amelungesborne* dictā curiam dudum possede-
runt nos ob anime nr̄e remedium ambiguitatem omnem amputare vo-
lentes ut possidentium conscientie sint secure proprietatem et omne
ius nobis et ecclē nr̄e competens. si tamen aliquod competeat in
bonis huiusmodi. damus pfato monasterio propter deum et hoc te-
nere

nore p̄ntium publice protestamur. Datum Minde anno dñi M. CC. LXXXIII. non. maii.

o et guber-
nante
Cocbe-
iam
Walho-
ne.

Hac vltima villa *Wabek* probabiliter ea est, quæ in præcepto Ludouici I imperatoris *super terminatione et circumscriptione finium diocesis Hildesheimensis* appellatur *Wabeki*, quæ sita erat inter montem Fugleri, haud procul est oppidum Bodenwerder et Hlannia. Quod vt distinctius pateat cunctis, placet eisdem terminos parochiæ Hildesheimensis huic commentationi inserere, cum id proposito nostro, ad illustrandam Geographiam Saxonix nostræ antiquam directo, consentaneum esse videatur:

Isti sunt termini episcopatus Hildensemensis ecclesie: Ab oriente flumen, quod dicitur Ouekera (hodie appellatur die Ocker) de illo loco, vbi Scuntera (die Schunter) incidit, vsque ad fontem Rotanbiki (Rotenbek, riuus in montibus Harzicis oriens, influens Ouekeram, quam supra in litteris protographis cæsaris Arnolphi nominatam deprehendimus Ouaceram) et sic vsque in siluam, que dicitur Aridadon (procul dubio est pars quædam saltus Harzici, an sit Jurgena a el haud procul ab vrbe Goslaria, perquirendum foret. Quodsi hæc silua intelligeretur, vti nobis probabile videtur, J. B. Lauensteinius andabatarum more pugnasset contra obseruationem in Nouis Eruditorum Actis ad annum 1741 p. 163 reperiundam) Inde vero vsque in Furbiki, de Furbike videlicet vsque ad Widukindus Spockian. (Spockia erat antiquis Saxonibus pons, fluuiio vel riuo alicui impositus. Inter opiliones vocabulum illud adhuc in vsu est. Nominant enim pontem, e cespitibus aut crateribus confectum, eine Speke. Eundem pontem quondam fecerat Widukindus quidam. Quis ille Widukindus fuerit, quoque in loco eius ponticulus, procul dubio iam dudum putrefactus, iacuerit, non liquet. Magnus mihi profecto Apollo erit, qui locum, vbi pons iste repertus est, ostendere poterit.) Inde quoque vsque in Brisian, et sic super Inderistan (est fluuius, oriens in montibus Harzicis, hodie dictus die Innerste) vsque Lullenbrunnen. De Lullenbrunnen vsque Crupiliggaroth. (An Krupelrode, cuius meminit bulla Papæ Innocentii reperiunda in I. G. Leuckfeldii Antiquitatibus Michaelsteinenf. p. 98?) in australi parte Raminadam. (Iste locus in diplomate cæsaris Heinrichi appellatur Kaminada. Quænam lectio alteri præferenda sit, prius inquirendum foret. Si prior est genuina, fortassis locus ipse est villa Renninge, cuius anno 1269 mentionem iniecit in litteris suis Otto, episcopus Hildesheimensis.) Sic vero Wigbertedene vsque Wigbertsbuncian. (Hæc duo loca a quodam Wigberto nomina accepisse, omni vacat dubio. Supra vidimus, pontem appellatum esse a quodam Widekindo. Widekindi Magni filius erat Wigbertus. An ab his, patre scilicet et filio, nomina imposita sunt locis illis? An itaque familia Widikindea in regionibus Harzicis bona possedit?) et sic per eandem Buncian (Buncia magnam similitudinem habet cum antiquo vocabulo Germanico Bönse, adhuc in Westfalia vsitato, et significante cameram, in qua matres familiæ lardum farcimen, oua ceteraque victus genera, adseruare solent. Hoc etymo stante, Wigbertsbuncia teutonice reddenda erit per Wigberti promptuarium) vsque ad fontem Eterne (Eterna riuus est inter Ilhufen et Danhufen ortus, defluens per Hachenhufen et Seboldshufen vicos, sub monte Osterberg prope urbem Gandershemium se miscens cum fluuiio Gande, qui tum proprium nomen olim amisit, et Eterne appellatus est). Et sic per Eternam vsque ad occidentalem plagam Heringgabufin (est vicus Harrihufen in præfectura Westerhofe) et vsque ad occidentalem partem, que dicitur Bekenbusiadone (an vicus Schachtenbeck intelligatur, dubitamus. Riuus, qui alluit vicum Schachtenbeck, appellatur quidem Beke. Sed nomen loci nostri videtur compositum ex Bekenhufen et done. Illud quidem denotare posset domum ad riuum, dictum Beke. Sed quis nescit, quam infirmo nitantur talo denominationes locorum, a fluminibus riuus montibus et siluis petita. Quamdiu enim nomina propria hominum supersunt, qui primi fundatores seu coloni locorum esse potuerunt, tamdiu ad flumina et montes et siluas recurrere necesse non est. Villæ Bekenhufen nomen inditum esse videtur a quodam Bekone seu Buccone, quorum nomina quondam in Saxoniam nostram in vsu erant, vti Traditiones nostræ passim demonstrant. Nomen Beke generale erat multis aliis riuus, qui nomen non habebant,

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

inditum. Done etiam quondam denotabat hypocaustum, eine Stube oder Badstube, quemadmodum rustici vsque in hodiernum diem hypocaustum dicunt eine Dornse. Fortassis itaque Done tepidarium erat ad villam Bekenhufen situm.) *Inde vero vsque ad occidentalem partem vsque ad fontem, quae diuidit Hritingau* (id est, pagum Hritiga) *et Flenitbi* (seu pagum Fleithi. Discimus autem ex hoc, antiquos pagos suos habuisse olim accuratos et circumscriptos limites.) *Et sic in flumen Audan, et sic per Audan vsque Thiedulfessin.* (Audan fluius hodie dicitur Aue, qui vicum alluit Sebexen, et tandem ebibitur a flumine Leina. Thiadulfessin autem villa desolata est, olim haud procul a vicis Oppershufen et Erichshufen sita. Villa Billerbeke vicina in Traditionibus nostris refertur ad Flehtunum marcam) *in Hrisberg* (mons dictus der Erichhauser Berg, situs inter Oppershufen et Bentigerode vicos supra domaniale praedium seu Vowerreck dictum Oershufen) *ubi Grem et Flenitbi diuiduntur.* (Grem appellatur anno 1013 in diplomate Heinrici II Graem, et probabiliter intelligitur marca, a vico, hodie praefectura, Grene dicta. Flenitbi autem erat pagus Fleithi.) *vsque ad Kaminadanberg.* (Est collis, hodie dictus Kemnabring, situs inter oppidum Gandersheim et vicum Oreckshufen) *in Eternam flumen* (hodie dictum die Gande) *et inde Leinam flumen* (id est, Leine fluium, quo cum infra vicum Kreienlen flumen Eterna miscetur) *et sic per Lagimani* (quae est villa desolata, Manshufen up der Lake, olim sita non procul a vico Bülshufen) *vsque in illum riuum, qui interalluit Edingabusun* (quae itidem villa desolata est, quondam reperta haud procul a vico Ertshufen, versus Esbeke ad Leinam sito. In diplomatis nostris Corbeiensibus illa appellatur Eddangichufen,) *et Ertishesbusen* (id est, Ertshufen intra praefecturam Grene, cuius Ertshufen ecclesia spectat ad Grenensem ecclesiam) *et per rubram Lecke* (An castrum subest, olim ad nobiles dominos de Luthorst spectans, quod dictum est Lechtenstein?) *in montem Salteri* (Mons iste eminet supra villam maiorem Freden, sub praefectura Winzenburg sitam, quae probe discernenda erit a superiori Freden in praefectura Lichtenberg. Hodie mons ille appellatur der Selter.) *De monte Salteri vsque Eringaburg* (erat castrum lapideum quondam situm in monte intra Ammenlen et Wispenstein villas, et iam dudum desolatum est.) *Inde Hilsegrone* (id est, Hilsesgrund ad Dorshelve) *et sic in Bokle* (locus olim non procul a vico Delhelsen situs, probe discernendus a villa Boela in pago Derlingo.) *Inde vero in Merkbiki* (est riuus scaturiens haud procul a villa Markeldissen in saltu Hils) *et sic per illud castellum, quod dicitur Wikanafeldisten* (id est, Wickensen, hodie domus praefecti Brunswicensis, sita infra castrum desolatum Homborg, a quo nobiles domini de Homborg nomen acceperunt.) *Et sic in Radbiki* (id est, riuum dictum Rohbeck, qui supra vicum Scharfolendorp miscetur fluiui Lenne, quem accolae appellare solent Leine) *in Vorstan* (est villa desolata sita olim non procul a vico Henrichshagen, probe discernenda a Vorstan in pago Auga, quae hodie appellatur Forst, et sita est ad Wiseram. Haec villa spectare debuit ad pagum Wikanauelde) *vsque Bunikanroth.* (Haec villa procul dubio nomen accepit a quodam Bunicone, Bodikone seu Buccone. Fortassis vni e progenitoribus Brunonis Angariorum ducis hoc nomen inditum erat. Iam enim supra eadem in regione plures villas deprehendimus, quae nomina sua a quodam Bodikone acceperunt. Inter posteros Brunonis ducis sane nomen Bunikonis seu Bodikonis in vsu fuit, vti supra vidimus.) *Et sic ad Holanberg.* (Est vicus Holenberg, haud procul a monasterio Amelungsborn situs. Perperam hic vicus a I. B. Lauensteinio collocatur ad Wiseram. Vidi sapissime locum illum oculis meis, et testor incolarum et accolarum fidem. Inter Holenberg autem et Henrichshagen quondam erat sita villa Bunikanroth.) *Sic vero super montem Eugleri.* (Mons Fogler hodie appellatur der Fogler. Aliquando calcuimus eum, a Corbeia nostra et a praefectura Forst, ad Wiseram sita, rendentes ad oppidum Bodenwerder. Situs enim est locus inter praefecturam Forst et Bodenwerder. Quodsi autem nobis ante oculos ponimus situm villae Holenberg et montis Fogler, adfirmandum est, nullam villam, olim ad pagum Auga relatum, spectasse ad diocesim Hildesheimensem. Ecclesia in Holenberg filia est ecclesiae monasterialis in Amelungsborne, et Corbeiae nostrae propior, quam monasterium Amelungsborn. Procul dubio igitur cenobium illud situm erat intra limites dioeceseos Hildesheimenses) *vsque Unabeki* (Fortassis legendum est Wabeki, hodie dictus die Waback, qui riuus se infra Olkersem suae

Oehl-

Oehlkaften miscet cum flumine Lenne.) *Inde in Hluniam usque Burgripi* er guber-
 (Hlunia probabilissime est ipse fluuius Lenne, neuiquam vicus Halle, qui re- nante
 peritur ad riuum dictum die Speulutte. Vicus Halle in Traditionibus nostris Corbe-
 §. 404 appellatur *Hallu*, et refertur ad pagum Tilichi. Spectabat eadem villa iam
 ad diocesim Mindensem, cuius episcopi iura patronatus quondam exercuerunt Walho-
 in ecclesiam Hallensem. Hoc ipso momento stante, locus Burgripi esse non ne.
 videtur vicus Kreipke, seu, vt in diplomatibus nostris scribitur *Krepke*, *Crepke*
 et *Krepe*. Illis traditur, eundem vicum spectasse ad dynastiam Homburgicam,
 et reperiri inter Halle et Heise vicos. In Traditionibus nostris eadem villa
 nuncupatur *Criepan*, et ad pagum Tilichi refertur. Nihil fere videmus mo-
 menti, quo impediamur, quo minus statuamus, villam Burgripi esse vicum
 Borge, quippe qui in litteris authenticis Heinrici II ad a. 1004 infra inter *Adden-*
da producendis, appellatur Bariegi. Situs est autem vicus Borge in Principatu
 Calenbergico non procul a vico Frenke, qui olim spectauit ad dynastiam Hom-
 burgicam. Id vnum videtur obtare, quod locus Borge haud procul Visurgi
 intra diocesim Mindensem fuit situs. Si haec tibi itaque non placent, ostende
 locum, in quo haec desolata villa quondam exstiterit.) *Inde in summitatem mon-*
tis, qui dicitur Igath. (Hic nullus alius esse potest, atque mons ille altissimus,
 qui hodie nominatur der Ihdt siue Niedt, qui limitem constituit inter praefectu-
 ras Wickensen et Lauenstein, quarum haec ad Hannoueranum, illa vero ad
 Wolfenbutelanum Principatum spectat.) *Et sic per eandem summitatem usque*
ad Cobbanbrug. (Seu vicum Coppenbrück Spiegelbergenfis comitatus, proba-
 bilissime a Cobbone quodam appellatum.) *A loco Cobbanbrug dicto in illo torren-*
te usque in orientem Kukesburg (est locus desolatus, olim non procul ab Oster-
 walde situs.) *Inde in Crumbiki* (riuum inter Wulfinghusen et Wittenberg de-
 fluentem) *usque Bludan.* *Inde Sidenum, sicut torrens defluit, via vna diuidit*
usque Hsleresprig (seu Hallerspringe.) *Inde Hsleres fluuius* (dictus die Haller
 nomine *Legine*. Ille vero fluuius *Leine* in lacum, qui dicitur *Tigilebe* (lacus iste
 in diplomate Heinrici II nominatur *Tigiflege*. An ille apud villam Schlichen
 exstitit, postea limo atque arena, crebris inundationibus fluuii *Leina* emissis,
 oppletus?) *Inde in locum Puttanpathu.* (Hunc esse vicum Pattensen, mihi per-
 suadere non possum. Vicus enim Pattensen in Traditionibus nostris appella-
 tur *Pathibus*, atque in Sarachonis Registro B et P. A. C. *Pathibusen*. Inter de-
 solatas ergo villas recensenda erit *Puttanpathu*) *Inde Rudansathim* (fortasse vi-
 cus *Roleffen*) *inde Kananburg* (fortassis legendum est *Rananburg*, quae posse
 esse vicus Ronnenberg, vnum milliare situs ab vrbe Hannouera) *inde Hrokke*
 (eadem villa in Registro B. et P. A. C. Sarachonis reperitur atque appellatur
 Roccon. Refertur illa ad pagum Marsthem. Fuisse autem eandem villam
 Rocklingen, positam haud procul ab vrbe Hannovera, quam D. Arenholdus in
 Mappa episcopatus Hildesienfis nominat *Rockling*, statuere non audemus. Docti
 Hannouerani haec viderint, qui hic habent, in quo se exerceant. Vicus *Rick-*
lingen in diplomatibus nostris nuncupatur *Rikkelinghen*, *Richlinghe*, *Rielin-*
ghe, *Rickelinge*, et tandem anno 1438 *Ricklingen*.) *Inde Mesansene.* *Inde*
Einbergossele; deinde ad Haingaburstalle. (*Mesansene* adhuc laet in obscuro,
 itemque villa *Einbergossele*. Quidquid enim de loco *Marstein*, in quo ab eth-
 nicis Saxonibus idolum Martis sit cultum, prope Hannoueram blaterat *Lauen-*
steinus, parum fundamenti habere videtur. Fortassis locus exstitit non pro-
 cul ab vrbe Hannovera, ad quam quippe villam *Einbergossele* repertam esse re-
 ferunt. *Haingaburstalle* autem esse *Engelbostel* sub inspectione ecclesiastica
 Ronnenburgensi, dicunt. Fortasse autem in censum quoque *Hohenbostel* in
 eadem inspectione venit, vel *Ogenbostel* sub praefectura *Preiling*.) *Inde ad*
Eihwardingaburstalle (fortassis *Besterbostel* vel *Wendebostel* *Preilingensis* praefe-
 ctura.) *Inde ad Sandforti in Geveringa viam, per Elwardinga paludem, usque*
Lemaria Hornan, inde in Runtshornan (*Runtshorna* est silua *Rundeshorn* in
 praefectura *Preiling*.) *Inde ad Hedenes fontem, inde ad Willansole, inde in Wig-*
gena paludem; (erat palus non procul a *Wilkenberg* in praefectura *Winsen*) *in-*
de in Lakeveld, inde in lacum vnum ad occidentalem partem occidentalis Kiellu
 (hodie appellatur *Wester-zelle*, haud procul ab vrbe *Zelle*, ad flumen *Ale-*
ram sita. Quodsi autem ibi obuia fuit villa *Wester-Kiellu*, sequitur etiam, tum
 exstitisse *Oster-Kiellu*, quae fuit ipsa vrbs *Zelle*, primaria sedes Principatus *Lu-*
neburgici.) *De illo lacu in Tadiersleke* (Videtur *Diesten* subesse ad fluuium *Oertze*,
 qui